

M E D E D E L I N G

VEELKLEURIG AZIATISCH
LIEVEHEERSBEESTJE
(*HARMONIA AXYRIDIS*
(PALLAS)) IN LIMBURG?

In 2003 is op een aantal plaatsen in Nederland het veelkleurig Aziatisch lieveheersbeestje (*Harmonia axyridis* Pallas) voor het eerst buiten aangetroffen (figuur 1 en 2). Deze soort is in het verleden als biologische bestrijder uitgezet, heeft zich recent in Nederland, België en Duitsland gevestigd (CUPPEN *et al.*, 2004a,b) en heeft recent al de aandacht van de media getrokken. Begin 2004 is gestart met een inventarisatie naar de verspreiding en verdere uitbreiding in Nederland, en naar mogelijke invloeden van uitheemse soorten lieveheersbeestjes op de fauna. In het midden en zuiden van Nederland is het lieveheersbeestje al van diverse locaties gemeld. Het aantal meldingen uit Limburg is tot nu toe zeer beperkt!

HERKENNING

Harmonia axyridis is een relatief groot lieveheersbeestje ten opzichte van de meeste andere inheemse soorten. Zoals de naam al aangeeft kent de soort een grote variatie in kleur en tekening. De meest aangetroffen vorm heeft oranje-rode dekschilden met 19 zwarte stippen, maar dit kunnen er ook minder zijn of zelfs geen. Een andere veel aangetroffen variant is zwart en heeft twee of vier oranje-rode stippen (figuur 1). Karakteristiek is de aanwezigheid van een plooi / knik op het achterend van de dekschilden en een vlek in de vorm van

een 'M' op het halsschild. De larve is goed te herkennen: zij heeft een stekelig uiterlijk, is zwart van kleur en heeft, in het derde en vierde stadium, een duidelijke oranje tekening op het achterlijf (figuur 2).

OPROEP

We willen hierbij iedereen vragen die exemplaren van deze soort vindt, dit aan ons door te geven. Wilt u bij het insturen, indien dat mogelijk is, de volgende gegevens vermelden:

1. naam van de waarnemer;
2. plaats en plek (straat, plant, habitat) waar exemplaren zijn aangetroffen;
3. datum waarop het lieveheersbeestje is aangetroffen;
4. aantal en stadium (larve of volwassen beest).

Het opsturen van een levend exemplaar of een goede digitale foto (bij voorkeur schuin van opzij en van boven, iets van achter genomen; zie figuur 1 & 2) ter verificatie is natuurlijk zeer welkom. Meer informatie, zoals karakteristieke foto's met kenmerken van deze soort, kunt u vinden op de KNNV website: <http://www.knnv.nl>, verder klikken op 'Actualiteiten/Oproepen'.

U kunt de waarnemingen melden aan:

Antoon Loomans
Plantenziektenkundige Dienst,
Sectie Entomologie,
Postbus 9102,
6700 HC Wageningen.
e-mail: a.j.m.loomans@minlnv.nl.

FIGUUR 1
Het Veelkleurig Aziatisch lieveheersbeestje (*Harmonia axyridis*) zwarte vorm; met plooi op het achterlijf (foto: Theodoor Heijerman).

FIGUUR 2
Larve met karakteristiek kleurpatroon van het Veelkleurig Aziatisch lieveheersbeestje (*Harmonia axyridis*) (foto: Ben Hamers).

LITERATUUR

- CUPPEN, J., TH. HEIJERMAN, P. VAN WIELINK & A. LOOMANS.
2004A. Het lieveheersbeestje *Harmonia axyridis* in Nederland: een aanwinst voor onze fauna of een ongewenste indringer (Coleoptera: Coccinellidae)? Nederlandse Faunistische Mededelingen 20: 1-12.
- CUPPEN, J., TH. HEIJERMAN, P. VAN WIELINK & A. LOOMANS.
2004B. Veelkleurig Aziatisch lieveheersbeestje in opmars. *Natura* 66(3): 3.

Antoon Loomans,
Wageningen

B O E K B E S P R E K I N G E N

BOSRANDBEHEER VOOR VLINDERS
EN ANDERE ONGEWERVELDEN

Veling, Kars; John Smit & Vivian Siebering,
2004. KNNV uitgeverij, Utrecht, De Vlinderstichting, Wageningen & EIS Nederland, Leiden. 96 pagina's, genaaid gebonden en fullcolour. ISBN 90 5011 191 2. Te bestellen bij de KNNV uitgeverij, Postbus 19320, 3501 DH Utrecht, tel. 030-2333544; e-mail info@knnvuitgeverij.nl. De prijs bedraagt € 19,95 (leden NHGL/KNNV betalen € 17,95), exclusief verzendkosten.

Bosranden en bospaden kunnen voor veel soorten ongewervelden een prima leefgebied zijn,

maar ze vormen voor beheerders nog vaak een ondergeschoven kindje. In dit boek wordt besproken welke voorwaarden deze ongewervelden stellen aan deze randen. Niet alleen wordt aandacht besteed aan de verschillende mogelijkheden om bosranden geschikt te maken voor deze dieren, maar ook hoe getoetst kan worden of het uitgevoerde beheer succesvol is geweest. Door bosranden te ontwikkelen tot brede gevarieerde en geleidelijk verlopende overgangen, en langs bospaden open plekken en nieuwe randen te creëren met voldoende variatie in begroeiing, expositie en structuur, kan de biodiversiteit enorm toenemen. Het handhaven van dood hout, gecombineerd met kleinschalig beheer, vormen een

sleutelrol om te komen tot een gevarieerde leeftijdsopbouw van bomen en stuiken. Bosranden vormen, naast hun functie als leefgebied, ook een zeer belangrijke rol als verbindingzone tussen verschillende leefgebieden.

Een groot deel van het boek is gereserveerd voor een beschrijving van 27 aan bosranden gebonden soorten (of soortgroepen) die goed herkenbaar zijn en waarvan de kennis over ecologie en gedrag goed bekend is. Of deze keuze zo verstandig is valt te betwijfelen. Er worden naast wat algemene soorten ook soorten behandeld als Kleine ijsvogelvlieder, Grote weerschijnvlieder, Spaanse vlieg en Vliegend hert. Toch zeker geen algemene